

D a n s p o m i n o v.

Po atkovi smrti so izvolili za vodnika Kira.

Naše življenje se je zelo izpremenilo. Mamica je morala sedaj sama skrbeti zame. Hodila je torej na savano skupno s samci po živež. Videla sem, da se trese pred vsakim odhodom. Vračala se je utrujena in nemirna.

Začela sem vedno manj jesti. Prosila sem mamico, naj prinaša hrano enkrat za dva dni. Mamica je plakala grenke solze in me božala po glavi. Očividno je razumela, da jo hočem rešiti skrbi. Sosedinje so bile zelo dobre za naju in so nama pomagale.

Nalivi so divjali kar po cele dneve. Za živež je bilo vedno težje. Brambovci, ki so odhajali ponj, so se vračali šele v mraku. Jedli smo samo enkrat na dan. Bil je to najtežji čas. Kdaj bo vendar enkrat konec zime?! Nikdar je ne pozabim, dasi bi bila tako stara kakor I-So. Toliko bolečin in žalosti je prinesla s seboj zima.

»Striček« že hodi in se celo sili k veselju. Vendar kolikokrat sem videla, da si otira solze. Ko začno besneti viharji, a ploha šumi in pljuska, se počuti Ori-Ori slabo. Bole ga raztrgane, z brazgotinami pokrite prsi. Hodi na pohode skupno z drugimi samci. Polovico plena daje vedno nam. Dobri, mili »striček!« ... Brez njega bi si ne vedeli pomagati.

Sam skoro nič ne je. Pravi, da se je nad ušesa najedel savane. Najčesče s smehom pripoveduje, da so se mu zagnusili bambusi in koreninice. »Nisem antilopa!« vpije. »Pravi, sebe spoštujoči šimpanz potrebuje banane in pomaranče. Čakam, da pride poletje. Tako se napasem, da mi bodo sloni zavidali zaradi mojega trebuha. Ho! Ho!«

Do poletja pa je bilo še zelo daleč ...

Džungla je zavladala vso savano. Ravnina se je pokrila z grmovjem, ki je rastlo vsak dan više. Mlada drevesa so se hitro razraščala. Že nisem videla več bivolov in antilop. Slišala sem samo njih glasove v gošči. Grmovje in visoka trava je pokrilo pobočje gora in gledalo

v naše ležišče. Nad džunglo in gorami so letale proti severu jate raznovrstnih ptic selivk. Nebo pa je vedno ostajalo sivo in turobno.

Ob vsaki priliki, ko nas je solnce pogledalo za kratek čas, sva z mamico stekli k severni viseči skali. Brambovci so tja položili telo junaškega Rruja. Spustili so ga v globoko razpoko v skalah in zavalili s kamenjem. Mamica je glasno tarnala, objemajoč z rokami grob Rruja. Jaz sem tiho plakala. Čut ponosa in občudovanje junaštva mojega očeta sta me tolažila.

Tako je trajalo dolgo... Nič se ni izpremenilo v našem življenju.

Dan, ko sem postala sirota in nesvobodna.

Nekega ranega jutra nas je vznemiril grozen trušč. Stekli smo iz jame.

Ogromna truma »Dolгих gobcev« je skakala po zemlji in po drevju ter s krikom in vriščem šla preko savane.

Častitljivi BoBo je razumel njihovo govorico. Poslušal je dolgo. Naposled se je vrnil k jami in dejal: »Na poljih črnih ljudi so že zrasle manjoka, patate in koruza. »Dolgi gobci« gredo žret...«

Začelo se je pripovedovanje o takem nevarnem pohodu. Starejši so se spominjali dogodkov prejšnjih let.

Mamica je pazljivo poslušala. V njenih očeh sem opazila bliske. Nihče ni videl, kako je izginila iz ležišča. Le jaz sem opazila to. Nisem spustila pogleda z mamice.

Stekla sem za njo; sledila pa sem ji v izvestni razdalji, da bi me ne zavohala. Bala sem se, da bi mi velela, naj se vrnem.

Razumela sem, da je uboga mamica sklenila iti z »Dolгими gobci« po plen. Hotela je prinesiti v ležišče mnogo, mnogo živeža zame. Vedela je vendar, da sem večkrat lačna hodila spat in da sem več noči prežejala.

Sredi gozda sem ugledala veliko poljano. Zamorci so na tem mestu zažgali džunglo in si uredili polje. Četa »Dolгих gobcev« je že kradla pridelek črnih ljudi. Ruvali so mlade korenine užitnih, slastnih rastlin, a še hujše, teptali so mlade kali. Ne da bi kaj sumili, so veselo godli. Mamica je šla nekoliko korakov za njimi. Skrila sem se kraj gozda.

Nenadoma se je pred mano dvignil — zamorec.

Za njim drugi, tretji... Črez hip je bila vsa poljana obkrožena z ljudmi.

Presunljivo so zakričali »Dolgi gobci« in se spustili v beg. Na njih krike so zamorci odgovorili s streli. Bliskal se je ogenj in razlegalo se je pokanje pušk. Žvižgale so strelice. Rešitve ni bilo. Razumela sem, da morajo poginiti vse opice, ki so se brez vsakega reda motale po polju. Joj, kaj bo z mamico!

Črna zemlja je bila že kar pokrita z ubitimi. Mamica se je skrila za malim grmičjem. V tem hipu je zažvižgala strelica in se zasadila mamici v bok, da je poskočila kot blazna in padla brez življenja.

Planila sem k njej z obupnim krikom. Objemala sem jo, skušala sem jo dvigniti, lizala sem jo in ji pihala v obraz. Vse zaman! Mamica ni več živela...

V tem hipu sta me zgrabili dve močni dlani. Saj se še branila nisem... Čutila sem se samotno sirotico. Nisem hotela več živeti.

Mladi zamorec mi je smehljal se zvezal roki na hrbtu, povezal noge in me vzel s seboj. Veselo me je kazal tovarišem in klical nekaj, česar nisem razumela.

Na polju so ostala samo telesa ubitih opic. Nihče si ni rešil življenja, le jaz.

Ko bi le vedela, ali se povrnem v ležišče v gorah ali v džunglo? Ali ugledam še kdaj milega Ori-Ori-ja, častitljivega Bo-Bo-ja, mo-drega Ngu-Ngu-ja, novega vodnika Kira in klepetavo teto Hara-Uo, tovariše in tovarišice mojih zabav? Nihče me sedaj ne pokliče: Ket, hčerka junaškega Rru-ja!...

Življenje, svobodno in varno, se je utrgalo naglo kakor minljiva lijana. Začelo se je novo...

Bilo je to — robstvo...

Konec prvega dela.

(Dalje prih.)